

Interactie verhogen bij kleuters door vragen te stellen! Ja, maar welke en hoe?

1. Soorten vragen en te verwachten reactie bij kleuters

Principe van trechters toepassen: beginnen met een meer open vraag en als een kleuter niet kan antwoorden overschakelen naar meer gesloten vragen.

Soorten vragen Van gesloten naar open	Wat leveren ze op? Te verwachten reactie bij kleuters
Aanwijsvragen: 'Waar is ...', 'Welk blokje is geel?'	Leveren geen praten op
Ja/nee-vragen: 'Is dit een meisje?'	Zijn zeer beperkt in antwoord (ja/nee)
Wat-vragen: 'Wat doe je?'	Beperkt antwoord (een label of een éénwoordzin)
Wie-vragen: 'Wie gaat mij helpen?'	
Wanneer-vragen: 'Wanneer staat de kabouter op?'	
Waarom-vragen: 'Waarom neemt die vos dat ei mee?'	Uitgebreider antwoord (bijdragen van een meerwoordzin of bijdragen van meer dan één zin)
Hoe-vragen: 'Hoe gaat Lotje naar beneden?'	
Tegendeel-vragen: 'Is die jongen blij?' bij een prent met een huilende jongen	Uitgebreider antwoord (bijdragen van meer dan één zin)
Beweringen: 'Dat is wel een domme man!' 'Dat is wel gek: een doos met een gaatje in.'	Prikkelen kinderen tot praten ... én tot denken
Stellingen: 'Ik vind dat honden lieve dieren zijn.'	
Vragen naar eigen ervaringen: 'Wie kan mij eens vertellen wat wij gisteren in de dierentuin zagen?'	Uitgebreider antwoord (bijdragen van meer dan één zin)
Open vragen: (zie verder)	Lokken uit tot verder vertellen, tot meer vertellen ... en tot verder en meer denken

2. Soorten en voorbeelden van open vragen

Principe van een open vraag: het antwoord ligt niet van tevoren vast. Er is niet één enkel juist antwoord op een open vraag. Je kent als vragensteller het antwoord op je vraag zelf niet. Het gaat om het uitwisselen van gedachten tussen twee personen. Een open vraag moet je steeds combineren met stilte als luisterrespons. Het is nodig om na een open vraag even stil te blijven om het kind tijd te geven om op deze, vaak moeilijke vraag, te antwoorden. Geef het kind wat tijd om zijn gedachten om te zetten in woorden. Je kan dit ook toepassen na een eerste reactie van het kind, misschien komt er nog meer?

Vragen die doorgaan op wat het kind zegt (inhoud)	Vragen die nieuwe elementen toevoegen	Vragen die naar nieuwe informatie laten zoeken
Klopt dat?	En wat gebeurt er dan (denk je) als ...?	Hoe zouden we dat kunnen te weten komen?
Wat denk jij daarvan?	En heb je al gedacht aan ...?	Wat hebben we daarvoor allemaal nodig?
Wat vind jij daarvan?	Hoort ... er ook bij?	Waar kunnen we dat vinden?
En dan?	Hoe zit dat nu in mekaar ...?	Aan wie kunnen we dat vragen?
Hoezo?	...	Hoe kunnen we nu verder?
Wat gebeurde er toen?		...
Wat denk je dat er dan gebeurt?		
Anna zegt ... wat vind jij daarvan?		
Heb je dat wel eens gezien?		
Vertel daar eens over?		
Wat gebeurde er toen?		
...		

Bronnen:

Stoep, J. V. (2005). Peuters interactief met taal. De taallijn VVE: taalstimulering voor jong kinderen. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands. Verkinderen, S. (2016). Taal laten groeien. Mechelen: Plantyn.